

Paris Photo

Ikke (bare) for amatører:

Nikon D7000

Bygd for (mis)bruk:

Olympus E5

FOTOGRAFIS
store kjøpeguide 2011:
Slik velger du blant 31
SPEILREFLEKSKAMERAER

FOTOGRAFER:
Terje Bergesen
Eadweard Muybridge
Shadowcasters
Årets Fotograf • Flickr

Foto: Eadweard Muybridge

18

Foto: David Picchiottino

26

Foto: Terje Bergesen

10

10 TERJE BERGESEN

har fotografert trær i nær 20 år, og nå har han utgitt en egen bok med bildene

18 EADWEARD MUYBRIDGE

er en av fotografiets viktigste personer. Vi har sett utstillingen i Tate Modern

20 FLICKR

Hvordan bli berømt? Noen fotografer har hatt stor suksess med bilder lagt ut på Flickr

34 SHADOWCASTERS

Fotografi uten kamera og film har en lang tradisjon. V&A i London viste en utstilling med dagens

40 ÅRETS FOTOGRAF

Et spennende år faktisk, der det var rokeringer i teten etter hver runde

48 UTSTILLINGER

Vår faste utstillingsmedarbeider Per Torgersen har sett de seneste utstillingene

50 NFF'S MEDLEMSSIDER

Laugskonkurranse Rogaland Fotograflaug. Espen Strand Pedersen med debututstilling. Mitt bilde: Ova Aalo

56 PARIS PHOTO

er alltid en begivenhet, men i år var vi noe skuffet over det som ble vist av samtidsfotografi

58 PAPIR

Fotografis papirtester er unike i europeisk sammenheng. Vi har sett på noen nye papirer

62 KJØPEGUIDE

I vår store årlige kjøpeguide har vi sett på hele 31 speilreflekskameraer

74 KAMERATEST

Nikon D7000

78 KAMERATEST

Olympus E-5

TERJE BERGESEN

Beskjeden i formatet
er den, men boken
«Trær» er et kvalitets-
produkt av de sjeldne.
Fotograf Terje Bergesen
har ugitt boken på eget
forlag – og det har kostet –
både i kroner og i personlig
innsats.

Tekst: Tore Holter

mitt prestisjeprojekt

Når du ferdes ute i naturen står det nesten alltid et tre innen synsvidde – tidvis står det alene, tidvis i flokk. Terje er opptatt av trær – kanskje mest det treet som troner majestetisk alene. Treet er jo ikke bare en stamme med greiner på – det har en personlighet som skiller det fra alle andre trær – ofte formet av det landskapet det lever i. Mange fotografer har vel tatt bilder av trær i ny og ne, men Terje har gjort treet til et personlig prosjekt som har strukket seg over nær 20 år. Og dersom du tror at en bok med bare trær høres kjedelig ut, tro om igjen.

Norge og Irland

Terje begynte å fotografere trær i 1989 – og har fortsatt frem til idag, litt av og på riktignok. Han har reist mye. I Norge selvsagt – men mye i Irland hvor de har en kultur som tar vare på treet – det ses ofte på som en metafor for menneskene som bor der. – Bokens konsept er bilder av enslige trær med personlighet. For meg er trær et symbol på vekst, styrke og sårbarhet. Derfor er treet form og plassering i bildeflaten så viktig, sier Terje.

Ikke alle Terjes reiser (i 7 land) er like fruktbare. – Jeg reiste 16 dager i Kina og fant kun ett motiv. I Marokko var jeg en uke, men kom tomhendt hjem, sier Terje som dessuten peker på at boken ikke inneholder noe bilde av et norsk tuntre. – Jeg

fant ikke et eneste tuntre i Norge som ikke var et slags oppsamlingssted for alskens skrot og skrammel – ofte også nedgrodd i ugress.

Boklansering i Bergen

Boken ble lansert hos Norli i Bergen, med meterstore bilder fra boken i alle bokhandelens vinduer. Men frem til boklansering har det vært en lang vei. – Jeg har tidligere arbeidet som reklamefotograf, og gjennom erfaringer lært mye om hvordan jeg ønsket – og ikke minst – ikke ønsket sluttresultatet, forteller Terje. – Det sies at først når man bygger sitt tredje hus blir man fornøyd. Jeg kommer nok bare til å utgi en bok i dette livet, og hadde ikke råd til å gjøre alle feilene. «Trær» ble derfor et prestisjeprosjekt for meg.

Ikke trykk i Norge

- Det ble tidlig bestemt at min bok om trær ikke skulle trykkes i Norge - av flere grunner. Du får ikke prøve-trykk lenger, men kun digitale fotoutskrifter. I praksis betyr det at du ikke får se en trykket prøve før produksjon. Trykkeriene ønsker ikke å bruke de fineste rasterne, og de vil helst trykke svart/hvitt bilder i 4-farger for å redusere kostnader og produksjonstid. For meg var kvalitet viktigere enn rimelig produksjon – og jeg fikk nesten panikk ved tanken på at bokutgivelsen ikke skulle bli som jeg ønsket, slår Terje fast.

- Mange trykkerier trykker svart/hvitt bilder i vanlig 4-

farge presse som om det skulle være fargebilder, sier Terje videre. - I utgangspunktet kan dette virke bra, men selv med små mispass kan bildene skjære ut i en svak uønsket farge som f.eks. grønt eller magenta. Dette kan unngås ved å trykke i Triplex (sort, grått, appelsin-orange og et fargenøytralt toppsjikt), da slipper du «uønskede» farger i trykkprosessen.

7-farger trykk

Terjes bok «Trær» ble følgelig planlagt som en trykksak utført i en kombinasjon av Triplex og 4-farger – 7 farger totalt. Svart/hvitt bildene skulle trykkes i Triplex – noe som gjorde at Terje kunne leke med nyanseforskjeller på tekstsidene. Norsk tekst ble trykket i grått – den engelske teksten i svart. I tillegg har boken ett fargebilde – derfor 4-farger i tillegg til Triplex.

Da trykk i Norge ikke var aktuelt ble oppmerksomheten vendt mot Sverige. Gjennom anbefalinger kom Terje i kontakt med trykkeriet Fälth & Hässler. Han lastet bilen full med referansebøker + medbrakt grafisk formgiver og kjørte 100 mil til Sverige. - På det svenske trykkeriet ble jeg møtt med en fantastisk entusiasme – og med kunnskap og yrkesstolthet. De trykker mange foto- og kunstbøker, inklusive 10 bøker i året på det nivået jeg ønsket for min bok, sier Terje.

En vinn vinn situasjon

- Fälth & Hässler utfører alle ledd i produksjonen selv, og

har derfor ingen andre å skylde på dersom det går galt, sier Terje. – De trykker både med klassisk og stokastisk raster, slik at jeg fikk objektive og gode faglige forklaringer og råd før jeg valgte trykkmetode. Jeg vil også gjerne nevne at Sverige er et rimeligere land for trykksaker – og i tillegg hentet jeg jo inn endel på kronkursen. Det ble vinn, vinn hele veien, slår Terje fast,

Boken ble trykket med et klassisk 250 linjers raster, på 170 g bestrøket MultiArt papir. Terje valgte sydd innbinding fremfor limfres – og stive permer i sort Geltex samt preging av frontlogo – og tekst i sølv på ryggen. Terje valgte videre et vokset smussomslag, der bildene ble spotlakkert med en ekstra tykk lakk for et godt førsteinntrykk av boken. Opplaget: 1500 eksemplarer. – Jeg er svært fornøyd med all hjelp underveis og et suverent trykkeri. Det gjorde hele bokproduksjonen til en flott opplevelse - jeg er 100% fornøyd. Jeg laget jo boken for å tilfredstille mitt eget ego, sier Terje Bergesen.

Hasselblad og film

For de teknisk interesserte er alle bildene i boken tatt med Hasselblad 501CM og på Agfa APX100. Negativene ble scannet og bearbeidet i Photoshop (ikke manipulert) – og hentet inn i Indesign. Filene - i 16bit TIFF og 500 dpi - ble levert digitalt til trykkeriet.

Treet er jo ikke bare en stamme med greiner på

– det har en personlighet som skiller det fra alle andre trær

Trær - Trees
Terje Bergesen
Eget forlag
83 fotografier
Format 24,5 x 18 cm
ISBN: 978-82-303-1395-4
Indesign: Unni Brekke
Grafisk design: Jannecke K Heien
Tekst på norsk og engelsk
Forord av Malin Barth og Jan Nyberg

Boken som koster kr 349,-
kan du bestille på:
mail terje@photographer.no,
på Terjes hjemmeside:
www.photographer.no eller gjennom
bokhandelen.

Jeg kommer nok bare til å utgi en bok i dette livet,
og hadde ikke råd til å gjøre alle feilene. «Trær» ble
derfor et prestisjeprosjekt for meg.